

Notat/210817

Til: Universitetsdirektøren

Fra: Økonomiavdelingen

Ansvars matrise eierstyring

Års-hjul for eierstyring høsten – 2021/våren-2022

1. Bakgrunn

Som oppfølging av styrets vedtak om mål for eierskap i aksjeselskap (styresak 152/16), må det fastsettes en plan for årlig oppfølging. Oppfølgingen må dokumenteres slik at dette kan rapporteres tilbake til styret og som innspill til statsrådets rapportering til RR.

Som aksjeeier forvalter universitetet sine eierinteresser gjennom deltakelse i selskapenes generalforsamlinger, gjennom styreoppnevning og gjennom mål- og resultatstyring. Det er disse tre oppgavene som er grunnlaget for vår årlige oppfølging.

I dette notatet skisseres en Ansvarsmatrise for eierstyring samt Årshjul for eierstyring høsten-2021/våren-2022.

Formålet med å ha en slik ansvarsmatrise og års-hjul er å sikre systematikk og en felles forståelse for aktivitetene som er planlagt og som er initiert på bakgrunn av styrets målsetninger med eierskapet.

1. Ansvarsmatrise eierstyring

	Aktivitet	Beskrivelse	Ansvar	Saks-behandling	Tid/periode/frist
1	Erverv av aksjer				
1.1	Nytt eierskap eller endring	Vedtak om opprettelse eller eierskap i aksjeselskaper skal beslutes av universitetsstyret. Dette gjelder også utvidelse av aksjekapital/endring i eierandel i eksisterende aksjeselskaper.	Universitetsstyret		Når det oppstår
		I forkant av styrebehandling, vurdere faglig interesse - Hvis eiendoms- eller infrastrukturelskaper - må i så fall søkes om til KD - Ikke aktuelt med finansielle plasseringer i eiendom, aksjeselskap eller annen virksomhet med det formål å sikre UiB økonomisk fortjeneste		Rektor	
		Vurdere om UiB har dekkende virksomhetskapital. (evt søke KD)		Økonomi-avdelingen	Når det oppstår
		Utarbeide styresak		Universitetsdirektøren Økonomi-avdelingen Forsknings og innovasjonsavdelingen	Når det oppstår
		Gi innspill til og eventuelt saksbehandle og utarbeide vedtekter, avtaler inkl. aksjonæravtale		Økonomi-avdelingen Forsknings og innovasjonsavdelingen	Når det oppstår
1.2	Styreutnevning (ved etablering)	Gi innspill til styremedlemmer iht. vedtekter	Rektor		Når det oppstår
1.3	Generalforsamling (konst)	Gjennomføre/delta på konstituerende generalforsamling	Rektor		
		Melde fra til økonomiavdeling og oversende protokoll fra konst GF		Rektor	
		Oversende aktuelle dokumenter, vedtekter, GF-protokoll mm til Kunnskapsdepartementet		Økonomi-avdelingen	Innen 14 dager
1.4	Aksjekapital	Foreta utbetaling av aksjekapital		Økonomi-avdelingen	Innen frist som GF setter
1.5	Regnskapsføring	Sørge for regnskapsføring i universitetets regnskap		Økonomi-avdelingen	Pr. hvert tertial
2	Institusjonens ansvar for utøvelse av eierskap i aksjeselskaper				
2.1	Overordnet ansvar for institusjonens eierstyring	Universitetsstyret er ansvarlig for at utøvelse av eierskap skjer i henhold til departementets særskilte retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskaper.	Universitetsstyret		
2.2	Eierstyring gjennom deltakelse i generalforsamlingene	Påse at universitetet mottar relevant, oppdatert og korrekt informasjon om selskapene for å kunne vurdere sakene som generalforsamlingen skal behandle. - Bla fremlegging av saker av viktighet for statsråden, oppfølging av stortinget forutsetninger og –vedtak og eventuelt oppfølging av eventuelle krav til avkastning og utbytte. - UiB har fått fullmakt fra Kunnskapsdepartementet til å innkalle til generalforsamling i heleide aksjeselskaper. Generalforsamling skal bes om at skal avholdes innen 31.mai hvert år.	Rektor Kan gi fullmakt til andre ved UiB		

	Aktivitet	Beskrivelse	Ansvar	Saks-behandling	Tid/periode/frist
2.3	Oppnevning og oppfølging av styret	Eierrollen innebærer å sikre at styresammensetningen er hensiktsmessig i forhold til selskapets formål og eierskap. • Universitetet legger vekt på at styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskaps egenart. • I tillegg skal styret i selskapet være sammensatt for å sikre at det har best mulig administrativ, økonomisk og organisasjonsmessig innsikt. • Det skal være god kjønnsbalanse i styret. Eierrollen innebærer å føre kontroll med at selskapets styre i sitt virke sikrer at selskapet utvikler seg og driver i samsvar med eiernes forutsetninger, slik disse er kommet til uttrykk gjennom vedtak i generalforsamlingen og i selskapets vedtekter.	Rektor	Universitetsdirektøren Økonomiavdelingen	Kontinuerlig: Oversikt over styrerepresentasjon og tidspunkt for styreutnevning. Desember/januar: Økonomiavdelingen presenterer oversikt over årets styreutnevning, dette sammen med eierdialog grunnlag for rektors utnevning av styremedlemmer
3	Mål og resultatstyring				
3.1	Fastsetting av resultatmål	Universitetsstyret skal fastsette resultatmål for sitt eierskap.	Universitetsstyret	Universitetsdirektøren Økonomiavdelingen	Styresak vedtatt desember 2016
3.2	Eieroppfølging av selskapene gjennom styringsdialog og eiermøter	UiB skal foreta en vurdering av selskapenes oppnådde resultater, drift og økonomi i forhold til mål som er satt for selskapene og sikre at prinsippene for god eierstyring i staten er ivarettatt. UiB skal også foreta en vurdering av selskapets ivaretagelse av samfunnsmessig ansvar og oppnåelse av sektorpolitiske mål. Det skal foretas en selvstendig vurdering av selskapets ikke-forretningsmessige mål, slik at oppnådde resultater kan etterprøves for de selskapene som i sine vedtekter ikke stiller krav om økonomisk utbytte. Vurderingene legges til grunn for årlig rapportering fra UiB til Kunnskapsdepartementet om forvaltning av samtlige eierinteresser, samt utkast til beretning til Riksrevisjonen for de selskaper hvor UiB har 50 % eller mer av stemmene, eller hvor staten på grunn av aksjeeie eller ved statlig kontroll av selskapsinteresser mv. har dominerende innflytelse. Resultater internt ved UiB, som følger av eierskap, bør vurderes regelmessig som del av den øvrige mål- og resultatstyringen.	Rektor	Universitetsdirektøren Kan delegeres til Økonomiavdelingen eller andre	
3.3		Forberedelse til eiermøter		Universitetsdirektøren Økonomiavdelingen	
3.4		Oppsummere etter fra eiermøtet – dette vil være grunnlag for UiB's innspill til KD til beretningen til Riksrevisjonen.		Universitetsdirektøren Økonomiavdelingen	
2	Rapportering				
2.1	Utarbeide oversikt over aksjeselskap og rapportere til KD, Riksrevisjonen og DBH	UiB skal hvert år utarbeide oversikt over aksjeselskap som helt eller delvis eies av staten og som UiB har fått fullmakt til å forvalte på vegne av staten. • Av oversikten skal det fremgå selskapets aksjekapital, statens eierandel i selskapet og en kortfattet oversikt over selskapets formål og virksomhet.	Universitetsdirektøren	Økonomiavdelingen	

	Aktivitet	Beskrivelse	Ansvar	Saks-behandling	Tid/periode/frist
		- Oversikten danner grunnlag for årsregnskapet og for departementets videre rapportering til Stortinget, statsregnskapet og til Riksrevisjonen. - Opplysningene skal sendes departementet og selskapsdatabasen hos Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) innen den frist og i tråd med de retningslinjer departementet fastsetter.			
2.2	Varsle KD om vesentlige aktiviteter	Kunnskapsdepartementet skal umiddelbart orienteres om aktiviteter av viktighet i selskapene, og som har betydning for å sikre en effektiv kontroll med at statens interesser forvaltes på en forsvarlig måte. For selskaper der flere statsinstitusjoner har aksjer, skal rapportering skje av den institusjon som er satt til å ivareta statens eierskap.	Universitetsdirektøren	Universitetsdirektøren Økonomiavdelingen	
2.3	Årlig rapportering til U-styret	Universitetsstyret skal årlig orientere Styret om UiB's eierinteresser i form av en oversikt over aksjeselskap som eies helt eller delvis av staten. Det vises i den forbindelse til årlige styresaker som gir en redegjørelse knyttet til selskapene som universitetet har eierskap i. Av oversikten skal fremgå: - selskapets aksjekapital - statens eierandel i selskapet - en kortfattet oversikt over selskapets formål og virksomhet - andre forhold av betydning	Universitetsdirektøren	Økonomiavdelingen	
2.4	Årsregnskapsrapportering	Eventuelle eierposisjoner skal fremgå av UiBs virksomhetsregnskap. «Desember-brevet» fra KD konkretiserer frister for rapportering av eierskap i forbindelse med årsrapporten. Innhente tilstrekkelig informasjon, bla om verdier og regnskapstall fra selskapene, og rapportere til Styre og Kunnskapsdepartementet	Økonomiavdelingen		10/2 15/3

2. Års-hjul for høsten-2021/våren-2022

Års-hjulet for universitetets eierstyring for denne perioden ser slik ut:

	Aktivitet	Beskrivelse	Ansvar	Saks-behandling	Tid/periode/frist
1	Utarbeide årsplan	Vedta årshjul på bakgrunn av mål vedtatt av styret i styremøte 27. august 2020.	Universitetsdirektøren	Økonomi-avdelingen	9/9
2	Eieroppfølging - konkretisering				
2.1	Eiermøter	Gjennomføre eiermøter med de selskap der UiB har en vesentlig eierandel. I utg. pkt skal både AD og styreleder inviteres på disse. Foreløpig etter følgende plan; - Norce - høst og vår - foreløpig planlagt eiermøte 17/9 - VIS - høst og vår (dato ikke satt) - UiB Eiendom - Tidlig vår - Simula - tidlig vår - Raslab - Tidlig vår	Rektor og Universitetsdirektøren	Økonomi-avdelingen	
2.2	Oppfølging av styremedlemmene	Faste møter i forkant av NORCE-styremøtene (møteplan utarbeidet) Faste møter i forkant av VIS-styremøtene (møteplan utarbeidet) Møte med styremedlem i Raslab (en gang hver halvår).	Rektor og Universitetsdirektøren	Økonomi-avdelingen	
2.3	Oversikt styremedlemmer	Økonomiavdelingen presenterer oversikt over årets styreutnevning til Udir og Rektor (møte desember-2020/januar-2021). Dette vil være grunnlag for universitetets utnevning av nye styremedlemmer.	Økonomi-avdelingen		31/1
2.4	Styreutnevning	Utnevning av nye styremedlemmer i tråd med selskapenes vedtekter.	Rektor		I god tid før GF og senest 1/6
4	Gjennomføring og deltagelse i GF	Gjennomføre og delta i GF, i disse følge opp mål fastsatt av Univ. Styret samt dialog om selskapenes virksomhet på dialogmøter.	Rektor	Univ.-direktør Evt. delegert til andre	1/6
5	Rapportering	Utarbeide oversikt over aksjeselskap og rapportere til KD, Riksrevisjonen og DBH UiB skal hvert år utarbeide oversikt over aksjeselskap som helt eller delvis eies av staten og som UiB har fått fullmakt til å forvalte på vegne av staten. - Av oversikten skal det fremgå selskapets aksjekapital, statens eierandel i selskapet og en kortfattet oversikt over selskapets formål og virksomhet. - Oversikten danner grunnlag for årsregnskapet og for departementets videre rapportering til Stortinget, statsregnskapet og til Riksrevisjonen. - Opplysningene skal sendes departementet og selskapsdatabasen hos Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) innen den frist og i tråd med de retningslinjer departementet fastsetter.	U-dir	Øk-avd	1/6
6	Årlig rapportering til U-styret	Universitetsstyret skal årlig orientere Styret om UiB's eierinteresser i form av en oversikt over aksjeselskap som eies helt eller delvis av staten. Det vises i den forbindelse til årlige styresaker som gir en redegjørelse knyttet til selskapene som universitetet har eierskap i. Av oversikten skal fremgå: - selskapets aksjekapital - statens eierandel i selskapet	U-dir	Øk-avd	

	Aktivitet	Beskrivelse	Ansvar	Saks-behandling	Tid/periode/frist
		○ en kortfattet oversikt over selskapets formål og virksomhet ○ andre forhold av betydning			
7	Årsregnskapsrapportering	Eventuelle eierposisjoner skal fremgå av UiBs virksomhetsregnskap. «Desember-brevet» fra KD konkretiserer frister for rapportering av eierskap i forbindelse med årsrapporten. Innhente tilstrekkelig informasjon, bla om verdier og regnskapstall fra selskapene, og rapportere til Styre og Kunnskapsdepartementet	Øk-avd		10/2 15/3